

SIKKERHETSDATBLAD

PFINDER 150 Aerosol

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	18.03.2009
Kjemikaliets navn	PFINDER 150 Aerosol
Kjemikaliets bruksområde	Sprekk-kontrollmiddel.
Firmanavn	Holger Teknologi as
Postadresse	Liakollvn 1
Postnr.	1259
Poststed	OSLO
Land	NORGE
Telefon	23 16 94 60
Telefaks	22 61 10 30
E-post	oe.thorsen@holger.no
Nødtelefon	Giftinformasjonen:22 59 13 00

2. Farlige egenskaper

Klassifisering	F+; R12, R66
Farebeskrivelse	HELSE: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud. Unngå innånding av damp eller aerosol. SIKKERHET: Ekstremt brannfarlig. Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Kan danne eksplosive blandinger med luft. Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt! MILJØ: Ikke klassifisert som miljøskadelig. Må likevel ikke slippes ut i miljøet.

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Merking/klassifisering	Innhold
Paraffin (petroleum), normal C5-20	CAS-nr.: 64771-72-8 EC-nr.: 265-233-4	Xn; R65, R66	50 - 60 %
Drivgass:			
Propan	CAS-nr.: 74-98-6 EC-nr.: 200-827-9	F+; R12	~ 2 %
Butan	CAS-nr.: 106-97-8 EC-nr.: 203-448-7	F+; R12	~ 38 %
Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincsnnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%		
FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helsenkadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.		
Komponentkommentarer	Fullstendig tekst for R-setninger kan sees under pkt. 16.		

4. Førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt den skadede fra forurensningskilden. Sørg for ro, varme og frisk luft. Fjern tilsølte klær. Kontakt lege ved vedvarende ubehag.
Innånding	Ved innånding flytt den skadede til frisk luft. Sørg for ro og varme. Hvis personen har sluttet å puste gi kunstig åndedrett. Gi oksygen ved pustevansker. Ta kontakt med lege ved vedvarende ubehag.
Hudkontakt	Vask med såpe og vann. Fjern tilsølte klær og sko. Vask klærne før ny bruk. Ta kontakt med lege ved vedvarende irritasjon eller ubehag. Bruk hudkrem.
Øyekontakt	Skyll under rennende vann i minst 15 minutter, hold øyelokkene åpne. Ta kontakt med lege øyeblikkelig.
Svelging	Svelging lite sannsynlig: Aerosolboks. Ved svelging kontakt lege øyeblikkelig.
Informasjon til helsepersonell	Symptomatisk behandling.

5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmiddel	Vanntåke, alkoholbestandig skum, pulver, CO ₂ .
Uegnet brannslukningsmiddel	Ikke bruk skarp vannstråle ved brannslukning.
Brann- og eksplosjonsfarer	Ekstremt brannfarlig væske og damp. Kan danne eksplosive blandinger med luft. Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt! Fare for trykkøkning i beholdere og eksplosjon ved brann.
Brannslukningsmetoder	Flytt beholdere fra brannstedet hvis det er mulig uten risiko. Flammeutsatte beholdere kjøles med vann inntil alle brannsteder er slukket.
Personlig verneutstyr	Ved brann kan det utvikles giftige gasser/damp/røyk (karbonmonoksid). Brannpersonell som utsettes for forbrenningsgasser/spaltningsprodukter, skal ha frisklufttilført åndedrettsvern og egnet verneutrustning.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Sørg for god ventilasjon. Unngå kontakt med hud og øyne. Fjern alle tennkilder. Hold uvedkommende vekk. Bruk egnede verneklær. Vær oppmerksom på sklifaren. Ta hensyn til eksplosjonsfaren som kan oppstå hvis produktet kommer ned i avløpssystem etc.
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Unngå utslipp til avløp, jordsmonn og vannveier.
Metoder til opprydding og rengjøring	Spill tas opp med absorberende materiale. Overføres på en sikker måte til en egnet lukket beholder for avfallshåndtering. Ta hensyn til risikoen for antennelse. Større spill demmes opp for å unngå at stoffet spres eller kommer ut i avløp. Tas opp i egnet beholder som nevnt over.

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Ekstremt brannfarlig. Sørg for god ventilasjon. Unngå innånding og kontakt med hud og øyne. Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale. Kan danne eksplosive blandinger med luft. Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt! Ta hensyn til statisk elektrisitet.
Oppbevaring	Oppbevares i eget godkjent lokale iht. forskrift om brannfarlig vare. Oppbevares i kjølig, godt ventilert rom. Holdes tett lukket. Unngå kontakt med enhver form for antennelseskilder. Må ikke lagres sammen med oksidasjonsmidler. Oppbevares adskilt fra drikkevarer, næringsmidler og dyrefôr.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Administrative normer

Komponentnavn	Identifikasjon	Enhet	Norm år
Paraffin (petroleum), normal C5-20	CAS-nr.: 64771-72-8	8 t.: 275 mg/m ³	2007

	EC-nr.: 265-233-4		
Propan	CAS-nr.: 74-98-6 EC-nr.: 200-827-9	8 t.: 900 mg/m ³	2007
Butan	CAS-nr.: 106-97-8 EC-nr.: 203-448-7	8 t.: 600 mg/m ³	2007

Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for god ventilasjon. Unngå kontakt med hud og øyne. Forurensningen i arbeidsatmosfæren må holdes godt under administrativ norm. Øyespylemuligheter må være tilgjengelig nær arbeidsplassen. Vask hender før spising, røyking, bruk av toalett, og etter endt arbeid. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og testet i henhold til relevant CEN-standard.
Åndedrettsvern	Bruk egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Gassmaske med kombinasjonsfilter A/P2, eller frisklufttilført åndedrettsvern.
Håndvern	Bruk egnede vernehansker ved fare for hudkontakt og hvis man har ømfintlig hud. F.eks. vernehansker (iht. standard NS-EN 374) av nitrilgummi (0,7 mm, gjennomtrengningstid: > 8 t). Ta kontakt og rådfør med forhandler av verneutstyr.
Øyevern	Bruk egnede vernebriller ved fare for sprut i øynene.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk klær egnet for arbeidssituasjonen (antistatiske).
Annen informasjon	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk. Fjern kraftig tilsølte klær straks. Bruk egnet hudkrem.
Begrensning av miljøeksponering	Spraybokser må ikke avhendes i naturen.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske/aerosol
Lukt	Svak lukt
Farge	Grønn-svart
Løselighet i vann	Uløselig.
Relativ tetthet	Verdi: 0,76 g/cm ³
Smeltepunkt/smeltepunktintervall	Kommentarer: Ikke kjent.
Kokepunkt/ kokepunktintervall	Kommentarer: Ikke kjent.
Flammepunkt	Verdi: ~ 102 °C Kommentarer: Aktiv ingrediens
Ekspløsjongrense	Verdi: 1,4-10,8 Vol%
Damptrykk	Verdi: 8300 hPa

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt. Risiko for brist ved overoppheting.
Materialer som skal unngås	Sterke oksidasjonsmidler.
Farlige spaltningsprodukter	Karbonmonoksid, karbondioksid, giftige forbrenningsprodukter.
Stabilitet	Stabil ved normal lagring og håndtering.

11. Toksikologisk informasjon

Toksikologisk informasjon

Oral toksisitet **Kommentarer:** LD50 oral rotte: > 5000 mg/kg (løsemiddel, hydrokarboner)

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	Innånding av store mengder løsemiddelholdig damp kan gi hodepine, kvalme og svimmelhet.
Innånding	Kan virke irriterende på slimhinnene.
Hudkontakt	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
Øyekontakt	Kan virke irriterende på øynene.

Svelging	Liten fare for svelging - aerosolboks. Man kan forvente ubehag hvis man likevel skulle svelge produktet.
Kroniske effekter	Lengre tids eksponering for organiske løsemidler kan gi varige og alvorlige skader på sentralnervesystemet samt lever og nyrer.

12. Miljøopplysninger

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Ingen økotoksdata tilgjengelig. Kan være farlig for vannlevende organismer ved utslipp av større mengder.
Mobilitet	Uløselig i vann. Flyter på overflaten. Absorberes på jordpartikler.
Bioakkumulasjonspotensial	Mulig fare for bioakkumulering.
Miljøopplysninger, konklusjon	Produktet er ikke forventet å utgjøre noen stor miljøfare. Unngå likevel utslipp til avløp, jordsmonn og vannveier. Spraybokser må ikke kastes i naturen.

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Avfallskode EAL	EAL: 16 05 04 gass i trykkbeholdere (herunder haloner) som inneholder farlige stoffer
NORSAS	7055
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Unngå eller minimaliser dannelse av avfall. Avfall samles i tydelig merkede beholdere og leveres til godkjent mottagerstasjon. Koden for farlig avfall nevnt ovenfor (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker. For nærmere informasjon om forsvarlig håndtering, kontakt NORSAS tlf. 40 61 82 00.

14. Transportinformasjon

Varenavn (nasjonalt)	AEROSOLBEHOLDERE, brannfarlige
Farlig gods ADR	Status: Ja UN-nr.: 1950 Klasse: 2.1 Varenavn: AEROSOLBEHOLDERE
Farlig gods RID	UN-nr.: 1950 Klasse: 2.1 Varenavn: AEROSOLBEHOLDERE
Farlig gods IMDG	Status: Ja UN-nr.: 1950 Klasse: 2.1 EmS: F-D, S-U Varenavn: AEROSOLS
Farlig gods ICAO/IATA	Status: Ja UN-nr.: 1950 Klasse: 2.1 Varenavn: AEROSOLS, FLAMMABLE
Andre relevante opplysninger	Beskyttes mot sollys og temperaturer > 50 °C.

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Ekstremt
brannfarlig

Sammensetning på merkeetiketten	Paraffin (petroleum), normal C5-20: 50 - 60 %, Propan: ~ 2 %, Butan: ~ 38 %
R-setninger	R12 Ekstremt brannfarlig. R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud
S-setninger	S2 Oppbevares utilgjengelig for barn. S16 Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt. S23 Unngå innånding av sprøytetåke. S24 Unngå hudkontakt. S33 Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet. S51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder. S60 Dette kjemikaliet og dets emballasje skal behandles som farlig avfall.
Andre anmerkninger	Trykkbeholder. Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Må ikke anvendes i nærheten av åpen ild eller glødende materiale.
Referanser (Lover/Forskrifter)	FOR 2002-07-16 nr 1139: Forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). FOR 1996-03-01 nr 229: Forskrift om aerosolbeholdere. Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (2007). Transport av farlig gods: ADR, RID, IATA, IMDG.

16. Andre opplysninger

Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R12 Ekstremt brannfarlig. R65 Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging. R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud
Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske)	Sikkerhetsdatabladet er utarbeidet på bakgrunn av datablad fra produsent. Databladet er utarbeidet i henhold til gjeldende regelverk. Alfheim Kjemikalie Consult er ikke ansvarlig for feil eller mangler i opplysninger fra produsent eller leverandør av produktet. Leverandør/importør i seksjon 1 i databladet er juridisk ansvarlig for databladets innhold.
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Holger Teknologi as